

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ ЛАБІРИНТИ

МДЦ «АРТЕК»

Луценко О.В.

Науковий керівник: канд. педагог. наук, доц. Луценко В.І.

Вивчення української мови, як і будь-якої іншої іноземної, залежить від мотивації. Якщо людина достатньо вмотивована, то, без сумнівів, швидше засвоїть цю мову. Велике значення має контакт з україномовними особами та поїздки в Україну. З досвіду можу сказати, що ті поляки, які мали знайомих серед людей, що розмовляють українською мовою, і час від часу виїжджали до України, а також мали нагоду попрактикуватися у використанні мови, значно швидше вивчали українську. Додатковою перевагою та підтримкою у вивченні української мови, безперечно, буде зацікавлення Україною, її культурою, музикою, історією, літературою, тобто кожен «вихід за межі» курсу, до чого я завжди щиро заохочую студентів.

Які ж перешкоди заважають полякам на початковому етапі вивчення української мови?

Осіб, які вивчають українську мову, можна поділити на тих, хто мав контакт із кирилицею, а також тих, хто зіткнувся з нею вперше. Останні на початку вчаться повільніше, часто плутають літери, які виглядають подібно або ідентично в польському та українському алфавіті, але позначають різні звуки (польське «В» з українським «В», польське «U» з українським писаним «И», відповідно польське «Y» з українським «У», літери «Р», «С» тощо).

Проблемою у вивченні української мови є натомість вимова звуків, яких немає у польській мові, тобто українського гортанного «Г», освоєння правильної артикуляції якого вимагає трохи часу, а також передньоязикового зубного «Л». Натомість значно полегшує справу те, що більше половини українських слів подібні до польських.

Давайте визначимо скільки часу в середньому потрібно полякові для вивчення української мови на рівні, який дозволить йому вільно спілкуватися з українцями. Загалом уже після півроку навчання можна більш-менш вправно спілкуватися українською. Чим швидше людина, що вивчає мову, зануриться в україномовне оточення, тим більшого прогресу досягне у вивченні мови. Важливо мати нагоду використовувати на практиці здобуті знання та вміння.

Поговоримо про подібності існують між польською та українською мовою? Поляки, які відвідують Україну, часто захоплюються фактом, що розуміють українську, хоча не знають її. Покажемо це за допомогою прикладів:

українська – польська – російська

дякую – dziękuję – спасибо

запрошую – zapraszam – приглашаю

перепрошую/вибач – przeproszam/wybacz – извини(те)

великий – wielki – большой

другий – drugi – второй

сукня – suknia – платье

добре – dobrze – хорошо і т.д.

Можна наводити багато інших прикладів на підтвердження. У кожній мові можна знайти певні «пастки». Це можуть бути незрозумілі для іноземців ідіоми, вислови, у яких можна ставити наголос на різні склади, від чого змінюється їхнє значення тощо. У вивченні української мови до таких пасток належать, у першу чергу, міжмовні омоніми, так звані «фальшиві друзі», тобто вислови, які звучать однаково або дуже подібно в обох мовах, проте мають зовсім різні значення. Вони можуть добряче заплутати і навіть поставити у незручне становище. Один із прикладів – польське слово «sklep», яке зовсім не пов'язане з похованнями, а означає магазин. Польський омонім українського слова «чашка» означає «череп». Тому поляки можуть здивуватися і навіть злякатися, якщо українець запропонує чай у чашці. Щоб уникнути такого типу пасток, варто купити польсько-український словник міжмовних омонімів.

Вивчення мови – це не лише граматики, слова та читання. Варто озброїтися цікавішими способами здобування знань, наприклад, слуханням музики. Найефективнішим методом, на наш погляд, є комунікація, спілкування, тому можна рекомендувати і використовувати кожну форму, яка це забезпечує (комунікатори, інтернет-форуми, а передусім – живий контакт з українцями). Більше того, варто переглядати відомі фільми українською мовою, популярні казки для дітей чи повнометражні мультфільми, такі як «Шрек», «Мадагаскар» та інші.

Як і в кожній професії, викладачеві потрібно постійно підвищувати свою кваліфікацію. Щоб якнайкраще передати знання, варто детально проаналізувати, що може допомогти в навчанні, а що навпаки – зашкодити, особливо, якщо йдеться про мову з тієї ж мовної родини. Я дуже люблю навчати української мови, вкладаю у це всю душу, намагаюся «заразити», у позитивному значенні слова, своїх студентів любов'ю до української мови і культури.

Перелік посилань

1. Anna Seretny, Ewa Lipińska. ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego. Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS, 2005. 316 str.
2. Пономарів О.Д. Стилїстика сучасної української мови: Підручник. 3-ге вид., перероб. і доповн. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2000. 248 с.
3. Pielmus C.G. Innovation in teaching Polish for law enforcement: a technology-integrated approach. SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION: International Scientific Conference. Vol. III (New York, May 25th-26th, 2018). New York, 2018. P. 566–579.